

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ YETERLİĞİ VE EĞİTİMLERİNİN ÖZEL ALAN YETERLİKLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Ziya KARABULUTLU¹, Atilla PULUR²

¹Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara,

²Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Geliş Tarihi: 11.04.2017

Kabul Tarihi: 18.08.2017

Öz: Araştırmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliliklerine etkisini incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Evreni Ankara-merkez ilçelerindeki resmi ortaokullarda görevli 872 beden eğitimi öğretmeni, örnekleme 311 ortaokul beden eğitimi öğretmenini oluşturmaktadır. Veriler, Kangalgil (2014) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Eğitimlerinin Özel Alan Yeterliliklerine Etkisi” ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 23 programı kullanılmıştır. Verilerin cinsiyet, yaş, hizmet yılı analizinde Mann Whitney-U, Kruskal Wallis H, yeterlikler ile dersler arasındaki ilişkide Pearson Korelasyon Katsayısı testleri kullanılmıştır. Anlam seviyesi $p<0.05$ olarak alınmıştır. Sonuçta; Beden eğitimi öğretmenlerinin özel alan yeterlilikleri açısından iyi, mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliliklerine etkisi üst düzeyde olup, en çok branş derslerinin katkısı olduğu saptanmıştır. Öğretim sürecini planlama ve düzenleme konusunda özel öğretim yöntemleri, fiziksel performans geliştirme ve koruma konusunda psiko-motor, Ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlamada hizmet yılının etkili ve beden eğitimi ve spor tarihi dersinin katkı sağladığı saptanmıştır. Gelişim performanslarını izleme ve değerlendirme yeterliliğinde eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri, okul aile ve toplumla işbirliği yapma konusunu eğitim durumunun etkilediği ve drama dersinin katkı sağladığı, Mesleki gelişimi sağlama konusunda okul deneyimi ve staj dersinin katkı sağladığı, ayrıca mesleki eğitimin öğretmen yeterliliklerine katkısında sportif branş dersleri ve öğretmenlik alan derslerinin katkısı olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: : Beden eğitimi öğretmenliği, mesleki eğitim, öz yeterlik, özel alan yeterliği

THE EFFECTS OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' VOCATIONAL TRAINING ON SPECIALIST FIELD PROFICIENCY

Abstract: The aim of this study is to examine the effect of vocational training of physical education teachers on the special field sufficiency. This is a descriptive study which the relational screening model was used. The study scopes 872 physical education teachers who are formal secondary school employees, and the study sample constitutes 311 physical education teachers. The data was collected according to “The Effect of Vocational Training of Physical Education Teachers on Specialist Field Proficiencies” scale improved by Kangalgil (2014). The SPSS 23 program was used to analyze the data. The Mann Whitney U and Kruskal-Wallis H Tests were used to analyze gender, age, and service year of the data, and Pearson correlation coefficient tests were used in the relationship between qualifications and lessons. The significance level was taken as $p<0.05$. The results showed that in terms of their specialist field proficiencies, the physical education teachers are good, the effect of vocational training on their specialist field proficiencies is high, and it was determined that branch lessons contribute the most to specialist field proficiencies. It was determined that special teaching methods were important for planning and organizing the teaching process, while psychomotor skills were important for ensuring and maintaining the development of physical performance. Furthermore, in order for the meaning and importance of National Festivals to be celebrated in a proper manner, the number of years' service, physical education and sports history courses were determined to make a valuable contribution. It was also determined that scientific research methods course in vocational training contributed to the proficiency of monitoring and evaluating development performance, that the level of education affected the ability to cooperate with the school, families and the community, and drama lessons made a positive contribution, and that's school experience and work experience contributed to ensuring professional development. It was also found that sportive branch and major area courses contributed to teachers' proficiencies in terms of vocational training.

Key words: Physical education teacher, vocational training, self-sufficiency, proficiency in specialist fields

GİRİŞ

Okullarda verilen eğitimin hedefi, bireyin yalnızca zihinsel gelişimi değil, aynı zamanda bireyi bir bütün olarak ele alarak, onun bedensel, duygusal ve sosyal gelişimine de katkıda bulunmaktır. Günümüz gereksinimlerine uygun çağdaş eğitim anlayışı kapsamında uygulanan eğitim ve öğretim programlarında bireye dair zihinsel eğitimin yanı sıra, onun bedensel, duygusal ve sosyal gelişiminin sağlanmasına yönelik faaliyetler de uygulanmakta ve nesillerin her konuda donanımlı olarak yetişmesi öngörülmektedir (Topuz, 2014).

Ülkemizde örgün öğretim kurumlarında gerçekleşen eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, bireylerin gelişiminin bir bütün olarak gerçekleşmesi için farklı alanlarda dersler okutulmaktadır. Bu bağlamda ele alındığında, beden eğitimi dersleri de bu derslerden biridir. Beden eğitimi, bireyin fiziki gelişiminin yanı sıra, onun duygusal ve sosyal gelişimine de katkı sağlayan derslerden birisidir (Küçük, 2012).

Sağlıklı gençlerin yetişmesinde önemli bir ders olan beden eğitimi dersi, okullarda mesleki eğitimlerini almış, donanımlı öğretmenler tarafından verilmektedir. Beden eğitimi öğretmenleri, genç nesillerin beden, zihnen, ruhen ve sosyal gelişimlerine olumlu katkı sağlamak amacıyla görev yapmaktadırlar. Türkiye’de beden eğitimi Öğretmenliği mesleki eğitimi, Üniversitelerde farklı fakültelere bağlı bölümler tarafından uzman kadrolarca verilmektedir.

Nitelikli, üretken, çağdaş, günümüz gereksinimlerini karşılayan, bilim ve sanata değer veren ve milli ve manevi değerlerimizi kavramış bireyler yetiştirmek için, aynı zamanda öğretmenlerin de kendi nitelik ve yeterliliklerinin farkında olması ve bunları devamlı geliştirme çabası içinde olması gerekmektedir. Değişken, karmaşık ve dinamik bir yapıya sahip eğitim öğretim süreci sebebiyle, öğretmenler gelişim alanlarını belirlemede güçlüklerle sahip olabilmektedir. Bu değişkenler arasında öğretim programları, öğrencilerin özellikleri ve en önemli olarak öğretmenlerin farklı niteliklere sahip olmaları sayılabilmektedir. Bu amaçla, öğretmenlerin mesleki eğitimlerinin yanında, onları gelişim hedeflerine ulaştırmak için özel alan yeterliliklerine sahip olmaları gerekmektedir.

Çünkü eğitim programının önemli bir parçası olan beden eğitiminin amacına ulaşabilmesi ve fiziksel aktivitenin insanlarda yaşam tarzı olabilmesi için

gerekli en önemli unsurlardan birisi de öğretim kurumlarındaki beden eğitimi öğretmenidir (Tamer ve Pulur 2001).

Beden eğitimi dersleri, bireyin fiziksel olduğu gibi zihinsel, duygusal ve sosyal olarak eğitimini de içermektedir. Türk milli eğitim müfredatında eğitim gösteren örgün eğitim kurumlarında haftada belli bir gün ve kısa bir sürede eğitimi verilen beden eğitimi dersinin verimli ve etkin geçmesi ve amaçlarına uygun öğrencilere sunulması, öğrencilerin isteğine bağlı olduğu kadar, öğretmenlerin de eğitimsel yeterlik ve becerilerine dayalı olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, günümüz beden eğitimi öğretmenliği mesleğinin mesleki eğitimlerinin yanı sıra, özel alan yeterliliklerine sahip olmaları hem öğretmenler, hem de öğrenciler açısından önem taşıdığı söylenebilir.

Bu amaçla bu çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin, mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliliklerine olan etkisinin hangi yönde ve ne şekilde etkilendiği üzerinde durulacaktır.

MATERYAL VE METOT

Araştırmada, derin bir literatür taraması ve nicel bir araştırma yöntemi olan tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi, bir konu ya da olaya dair katılımcıların görüş ya da onların ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi özelliklerini belirlemektedir. Amacı geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemek olan bu yöntemde önemli olan, araştırmaya konu olan olayı, bireyi ya da nesneyi kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlayabilmek ve mevcut durumu değiştirmeye kalkmadan gözle-yebilmektir (Küçük-Kılıç, 2014, s.69).

Evren ve Örneklem; Araştırmanın evrenini 2015-2016 öğretim yılı verilerine göre Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan 258 resmi ortaokulda görev yapan 516 erkek, 356 kadın olmak üzere toplamda 872 beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada tabakalı örneklem yöntemiyle evrenden 311 denekten veri toplanmıştır. Araştırmada tabakalı örneklem yöntemiyle örneklem seçilmiştir. Örneklem oluşturulurken her ilçeden ilçede bulunan öğretmen sayısının Ankara ili merkez ilçelerde bulunan toplam öğretmen sayısı oranına göre öğretmen seçilmiştir. Çıngır’ya (1994) göre evren her bir birimi bir ve yalnız bir tabakaya ait olacak ve hiçbir evren birimi açıkta kalmayacak tabaka içi değişim olabildiğince küçük (homojen), tabakalar arası değişim oldukça büyük (hete-

rojen) kalacak şekilde alt gruplara bölünerek örneklemin her bir tabakadan ayrı ayrı ve birbirinden bağımsız olarak çekildiği örnekleme yöntemi-ne tabakalı örnekleme adı verilir.

Veri Toplama Araçları; Çalışmanın literatür taramasında, konu ile ilgili yayımlanmış kitap, makale ve tezler başta olmak üzere çeşitli basılı yayınlar ve internet üzerinden ulaşılan yayınlar incelenmiştir. Araştırmada belirlenen amaçlara ulaşabilmek için gerekli olan veriler, Kangalgil (2014) tarafından geliştirilen ‘‘Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Eğitimlerinin Özel Alan Yeterliklerine Etkisi’’ ölçeği ile toplanmıştır.

Güvenirlilik Analizi ve Değerlendirme; Araştırma kapsamında ölçek uygulanan 311 örneklem üzerinden ölçek bölümleri için hesaplanan cronbach’s alpha güvenirlik katsayısı 0.73-0.90 aralığındadır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 23 programı kullanılmıştır. Verilerin cinsiyet, yaş, hizmet yılı analizinde Mann whitney-u, Kruskal Wallis H, Yeterlikler ile dersler arasındaki ilişkiye Pearson Korelasyon Katsayısı testleri kullanılmıştır. Anlam seviyesi $p < 0.05$ olarak alınmıştır. Değerlendirmelerde verilerin ortalamaları yüksekte düşüğe göre 4-0 arası değer verilerek yorumlamalar yapılmıştır.

BULGULAR

Beden eğitimi öğretmenlerinin özel alan yeterliklerini gösteren tablo 1 incelendiğinde; Öğretim sürecini planlama ve düzenleme konusundaki yeterliğin 3,0049 ortalamayla çok iyiye yakın olduğu görülmüştür. Bununla beraber beden eğitimi öğretmenlerinin ölçeye verdiği cevaplar dikkate alındığında performans geliştirmeyi sağlama ve koruma konusunda yeterlikte 3,2103 ortalama ile çok iyiye yakın bir sonuç ortaya çıkmıştır. En yüksek yeterliklerin 3,2745 ortalamayla ulusal

bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama konusunda olup; 3,2743 ortalamayla performansları izleme ve değerlendirme konusunda ise yeterli olduğu görülmüştür. Okul, aile ve toplumla işbirliği yapma konusundaki yeterlik 3,1197 ortalama ile iyi olduğu tespit edilmiş olup; mesleki gelişimi sağlama konusundaki yeterliğin ise 3,1166 gibi yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 2 ve 3 incelendiğinde yaş, cinsiyet, medeni durum ve hizmet yılı değişkenleri için hesaplanan anlamlılık değerlerinin istatistiki olarak önemli olmadığı ($p > 0,05$), Öğretim sürecini planlama ve düzenleme konusunda hizmet yılı anlamlı çıkmaya bile 0,067 anlamlılık değeri ile yakın değerlere sahiptir yorumunu yapabiliriz.

Eğitim durumu değişkeni için hesaplanan sına istatistiği, öğretim süreci planlama ve düzenleme konusundaki yeterlik eğitim durumuna bağlı olarak değiştiği görülmüştür. Eğitim durumu değişkenine göre yapılan Mann Whitney u karşılaştırma testine göre lisans ve lisansüstü eğitiminde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir($p < 0,05$).

Fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma yaş, cinsiyet, medeni durum ve hizmet yılı ile anlamlı ilişki bulunmamıştır($p > 0,05$).

Eğitim durumu değişkeni için hesaplanan sına istatistiği 0,047’dir. Fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma konusundaki yeterlik eğitim durumuna bağlı olarak değiştiği tespit edilmiştir($p < 0,05$). Eğitim durumu değişkenine göre yapılan Mann Whitney u karşılaştırma testine göre lisans ve lisansüstü eğitiminde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir($p < 0,05$).

Ulusal Bayramları Anlam ve Önemine Yaraşır Şekilde Kutlama değişkeni yaş, cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumu ile anlamlı farklılık bulunmamıştır($p > 0,05$).

Tablo 1 Yeterlik Ölçeği Konu Başlıkları

	Minimum	Maksimum	\bar{X}	S
A.Öğretim Sürecini planlama ve düzenleme konusunda yeterlik	,33	4,00	3,0049	,74869
B.Fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma konusunda yeterlik	1,27	4,00	3,2103	,60359
C.Ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama konusunda yeterlik	,50	4,00	3,2745	,76167
D.Gelişim performanslarını izleme ve değerlendirme konusunda yeterlik	,00	4,00	3,2743	,69995
E.Okul, aile ve toplumla işbirliği yapma konusunda yeterlik	,75	4,00	3,1197	,70625
F.Mesleki gelişimi sağlama konusunda yeterlik	1,25	4,00	3,1166	,72560

Tablo 2 Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterliklerinin Farklılık Sınama İstatistikleri

Sınama Değişkeni ve İstatistiği	Öğretim Sürecini planlama ve düzenleme konusunda yeterlik	Fiziksel performans geliştirme ve sağlama ve koruma konusunda yeterlik	Ulusal bayramları anlam ve önemine yaradır şekilde kutlama konusunda yeterlik	Gelişim performanslarını izleme ve değerlendirme konusunda yeterlik	Okul, aile ve toplumla işbirliği yapma konusunda yeterlik
	Sınama İstatistiği (p)	Sınama İstatistiği (p)	Sınama İstatistiği (p)	Sınama İstatistiği (p)	Sınama İstatistiği (p)
1- Yaş (kruskall Wallis)	0,592	0,540	0,798	0,303	0,322
2- Cinsiyet (Mann Whitney)	0,132	0,106	0,178	0,136	0,099
3- Medeni Durum (Mann Whitney)	0,795	0,982	0,428	0,818	0,826
4- Eğitim Durumu (Mann Whitney)	0,001*	0,047*	0,064	0,233	0,036*
5- Hizmet Yılı (Kruskall Wallis)	0,067	0,056	0,004*	0,160	0,200

Tablo 3 Deneklerin Demografik Özellikleri

Tanımlayıcı Özellik	Frekans (n)	Yüzde (%)	
1. Yaş	25 ve altı	20	6,5%
	26-30	64	20,6%
	31-35	57	18,4%
	36-40	69	22,3%
	41-45	54	17,4%
	46-50	30	9,7%
	51 VE ÜZERİ	16	5,2%
	Toplam	310	100,0%
2. Cinsiyet	Bayan	127	40,8%
	Erkek	184	59,2%
	Toplam	311	100,0%
3. Medeni Durum	Evli	211	67,8%
	Bekar	100	32,2%
	Toplam	311	100,0%
4. Eğitim Durumu	Lisans	262	85,1%
	Lisansüstü	46	14,9%
	Toplam	308	100,0%
5. Hizmet Yılı	1-5 Yıl	90	29,3%
	6-10 Yıl	69	22,5%
	11-15 Yıl	40	13,0%
	16-20 Yıl	57	18,6%
	21-25 Yıl	32	10,4%
	26 Yıl ve Üzeri	19	6,2%
Toplam	307	100,0%	

Hizmet yılı değişkeni için hesaplanan sınama istatistiği 0,004'dür. Ulusal Bayramları Anlam ve Önemine Yaradır Şekilde Kutlama değişkeni konusundaki yeterlik hizmet yılına bağlı olarak değişmektedir ($p < 0,05$).

Gelişim Performanslarını İzleme ve Değerlendirme değişkeni için tüm demografik özellikler için anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p > 0,05$).

Okul Aile ve Toplumla İşbirliği Yapma Yeterlik değişkeni farklılık sınama istatistikleri anlamlılık değerleri incelendiğinde eğitim durumu dışındaki değişkenlerde anlamlı fark bulunamamıştır. Eğitim durumu değişkenine göre yapılan Mann Whitney u karşılaştırma testine göre lisans ve lisansüstü eğitiminde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$).

Öğretim sürecini planlama ve düzenleme konusundaki yeterlikte yukarıdaki bütün derslerden faydalanmakla beraber; öğretim süreci planlama ve düzenleme yeterlik alt boyutu ile ilgili derslerin korelasyon ilişkileri yüksekten düşüğe doğru şu şekildedir; özel öğretim yöntemleri ($r = 0,324$), öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı ($r = 0,257$), öğretim ilke ve yöntemleri ($r = 0,231$), rehberlik ($r = 0,198$).

Korelasyon katsayıları anlamlılık değerleri ile birlikte incelendiğinde ilgili tüm derslerin fiziksel performansı geliştirmeyi sağlama ve koruma arasında düşük ve orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Söz konusu dersler ile ilgili ölçeğin korelasyon ilişkileri orta düzeyden düşük düzeye doğru şu şekilde sıralana-

bilir; psikomotor gelişim ($r=0,352$), özel eğitim ($r=0,342$), sağlık bilgisi ve ilk yardım ($r=0,332$), egzersiz ve beslenme ($r=0,319$), eğitsel oyunlar ($r=0,300$), antrenman bilgisi ($r=0,227$), beceri öğrenimi ($r=0,188$), branş dersleri ($r=0,182$).

Ulusal Bayramları Anlam ve Önemine Yaraşır Şekilde Kutlama değişkeni ile ilgili dersler arasındaki korelasyon ilişkisi yüksekten düşüğe doğru şu şekilde sıralanabilir; beden eğitimi ve spor tarihi ($r=0,236$), beden eğitimi ve spor yönetimi ($r=0,225$), Türk eğitim sistemi ($r=0,208$), özel eğitim ($r=0,174$).

Gelişim Performanslarını İzleme ve Değerlendirme değişkeni ile ilgili derslerin korelasyon ilişkileri yüksekten düşüğe doğru şu şekilde sıralanabilir; Bilimsel araştırma yöntemleri ($r=0,315$), eğitimde program geliştirme ($r=0,311$), eğitim felsefesi ($r=0,300$), ölçme ve değerlendirme ($r=0,244$).

Tablo incelendiğinde Okul Aile ve Toplumla İşbirliği Yapmada değişkeni dersler arasındaki korelasyon ilişkisini şu şekilde göstermektedir; Drama ($r=0,357$), topluma hizmet uygulamaları ($r=0,309$), rekreasyon ve doğa sporları ($r=0,242$), eğitim psikolojisi ($r=0,214$).

Tablo 4 Öğretmen Yeterliklerinde Faydalanılan Mesleki Derslerin Örnek İlişki Tablosu

Dersler	N	P	R	Etkilediği Alanlar
Öğretim İlke ve Yöntemleri	289	,000	,231*	Öğretim Sürecini Planlama ve Düzenlemede Faydalanılan Mesleki Derslerin Korelasyon Analizi
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	283	,000	,257*	
Özel Öğretim Yöntemleri	274	,000	,324*	
Rehberlik	274	,001	,198*	
Özel Eğitim	289	,000	,231*	Fiziksel Performansı Geliştirmeyi Sağlama ve Korumada Faydalanılan Mesleki Derslerin Korelasyon Analizi
Psikomotor Gelişim	271	,000	,352*	
Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım	274	,000	,332*	
Egzersiz ve Beslenme	274	,000	,319*	
Eğitsel Oyunlar	277	,000	,300*	
Antrenman Bilgisi	282	,000	,227*	
Beceri Öğrenimi	273	,002	,188*	
Branş Dersleri	275	,002	,182*	Ulusal Bayramları Anlam ve Önemine Yaraşır Şekilde Kutlamada Faydalanılan Mesleki Derslerin Korelasyon Analizi
Beden Eğitimi ve Spor Tarihi	272	,000	,236*	
Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi	276	,000	,225*	
Türk Eğitim Sistemi	268	,001	,208*	
Özel Eğitim	274	,004	,174*	Gelişim Performanslarını İzleme ve Değerlendirmede Faydalanılan Mesleki Derslerin Korelasyon Analizi
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	262	,000	,315*	
Eğitimde Program Geliştirme	263	,000	,311*	
Eğitim Felsefesi	249	,000	,300*	
Ölçme ve Değerlendirme	289	,000	,244*	Okul, Aile ve Toplumla İşbirliği Yapmada Mesleki Derslerin Korelasyon Analizi
Drama	266	,000	,357*	
Toplum Hizmet Uygulamaları	272	,000	,309*	
Rekreasyon ve Doğa Sporları	271	,000	,242*	
Eğitim Psikolojisi	266	,000	,214*	

TARTIŞMA VE SONUÇ

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitimlerinin özel alan yeterliklerine etkisi incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki eğitimlerinin ve özel alan yeterliklerinin iyi düzeyde olduğu ve beden eğitimi öğretmenlerinin kendilerini en yeterli gördükleri alanların ise ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama ve gelişim performanslarını izleme ve değerlendirme konusu olduğu algısı ortaya çıkmaktadır.

Literatür incelendiğinde Karacaoğlu (2008) öğretmenlerin öğretilmesinde olması gereken yeterliklerin bütününde yeterlik algılarının yüksek olduğu ve kendilerini “çok yeterli” gördüklerini tespit

etmiştir. Oğuz ve Topkaya (2008) yaptıkları çalışmada öğrencilere göre öğretmen öz-yeterlik inançlarının genel olarak oldukça yeterli düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Alemdağ, Öncü ve Yılmaz, 2014; Öksüzoğlu, 2009; Yılmaz, Yoncalık ve Ulucan, 2010; Yılmaz, Gürçay ve Ekici, 2007) tarafından yapılan çalışmalarda beden eğitimi öğretmenlerinin iyi düzeyde yeterliğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalar bizimle paralellik göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri bazı demografik değişkenler açısından incelendiğinde (Tablo 2); cinsiyet, yaş ve medeni durumun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmüştür. (Bandura, 1977; Celep, 2002; Özsüer, İnal, Uyanık

ve Ergün, 2011) cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Wilson ve Tan (2004) tarafından yapılan çalışmada Singapurlu ilköğretim öğretmenlerinin kişisel ve genel öğretim yeterlikleri ölçülmüş ve her iki boyutta da yüksek yeterliğe sahip oldukları ve bu yeterliğin cinsiyet, okul tipi, yaş, öğretmenlik yılı ve sosyal çalışma seviyesine göre değişmediğini belirtmiştir. Koparan, Öztürk ve Korkmaz (2011) çalışmasında beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin medeni hal değişkenine göre öz yeterlik algı ve beden eğitimi öğretmeni yeterliği puanlarının yapılan karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığını belirtmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitim durumu ile özel alan yeterliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu ve bu farkın öğretim süreci planlama ve düzenleme konusunda, fiziksel performans geliştirmeyi sağlama ve koruma konusunda ve okul aile ve toplumla işbirliği yapma konusunda olduğu ve lisansüstü eğitim derecesine sahip öğretmenlerin lisans derecesine sahip öğretmenlerden daha başarılı oldukları görülmüştür.

Hizmet yılı değişkeni açısından araştırma sonuçlarına bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yılları ile yeterlikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu ve bu farklılıkların sadece ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama konusunda olduğu bulgularımız arasında yer almıştır. Celep (2002) de yaptığı çalışmada öğretmen yeterliğinin deneyime göre nasıl etkilendiğini araştırmış ve öğretmenlerin kendilerini deneyimleri arttıkça mesleklerinde daha yeterli bulduklarını belirlemiştir.

Araştırmamız sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin yeterliklerinin iyi düzeyde olduğu ve mesleki eğitimlerinin bu yeterliklere katkısının iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretim sürecini planlama ve düzenleme konusu ile fiziksel performansı geliştirmeyi sağlama ve koruma konusuyla birlikte okul, aile ve toplumla işbirliği yapma konusunda eğitim durumu değişkeni ile arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiş olup, ulusal bayramları anlam ve önemine yaraşır şekilde kutlama konusunda hizmet yılı değişkeninin önemi ortaya çıkmıştır. Ayrıca mesleki eğitimin öğretmen yeterliklerine katkısı açısından sportif branş dersleri ve öğretmenlik alan derslerinin katkısı olduğu saptanmıştır.

KAYNAKLAR

1. Alemdağ C, Öncü E, Yılmaz AK (2014): Beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik motivasyon ve akademik öz-yeterlikleri. Spor Bilimleri Dergisi, 25(1).
2. Bandura A (1997): Self-efficacy: the exercise of control. NY: W.H. Freeman and Company.
3. Celep C (2002): The correlation of factors: The prospective teachers sense of efficacy beliefs and attitudes about student control. National Forum.
4. Çıngı H (1994): Örneklem Kuramı. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi.
5. Kangalgıl M (2014): Beden eğitimi öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine katılma ve sahip oluş derecelerinin incelenmesi. Spor Bilimleri Dergisi, 25(2).
6. Karacaoğlu ÖC (2008): Öğretmenlerin yeterlik algıları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1).
7. Koparan Ş, Öztürk F, Haşıl Korkmaz N (2011) : Beden eğitimi öğretmenlerinin özyeterlik ve beden eğitimi öğretmeni yeterliliğinin incelenmesi. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğrt. Kongresi, VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı.
8. Küçük-Kılıç S (2014): Beden eğitimi öğretmeni adaylarının bilişötesi öğrenme stratejileri, akademik öz yeterlikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
9. Küçük ZA (2012): İlköğretim okul yöneticilerinin eğitime ve eğitimin amaçlarına ilişkin görüşleri. Yüksek Lisans, Tezi Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
10. Oğuz A, Topkaya N (2008): Ortaöğretim alan öğretmenliği öğrencilerinin öğretmen öz-yeterlik inançları ile öğretmenliğe ilişkin tutumları. Akademik Bakış, 14.
11. Öksüzöğlü P (2009): Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlik algıları. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
12. Özsüer S, İnal G, Uyanık Ö, Ergün M (2011): Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin akademik özyeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi. Sosyal Bilimler Dergisi, 13(2), 113-125.
13. Topuz R (2014): Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretme tutkusunu etkileyen faktörlerin incelenmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
14. Tamer K, Pulur A (2001): Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri. Ada.
15. Wilson P, Tan GI (2004): Singaporeteachers' personal and general efficacy for teaching primary social studies International Research In Geographical and Environmental Education, 13(3), 209-222.
16. Yılmaz İ, Yoncalık, O, Ulucan H (2010): Examining the belief of academic self efficacy and teacher self-efficacy of physical education teacher candidates in terms of various variables. 11th International Sports Sciences Congress, Antalya.
17. Yılmaz M, Gürçay D, Ekici G (2007): Akademik öz-yeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33, 253-259.